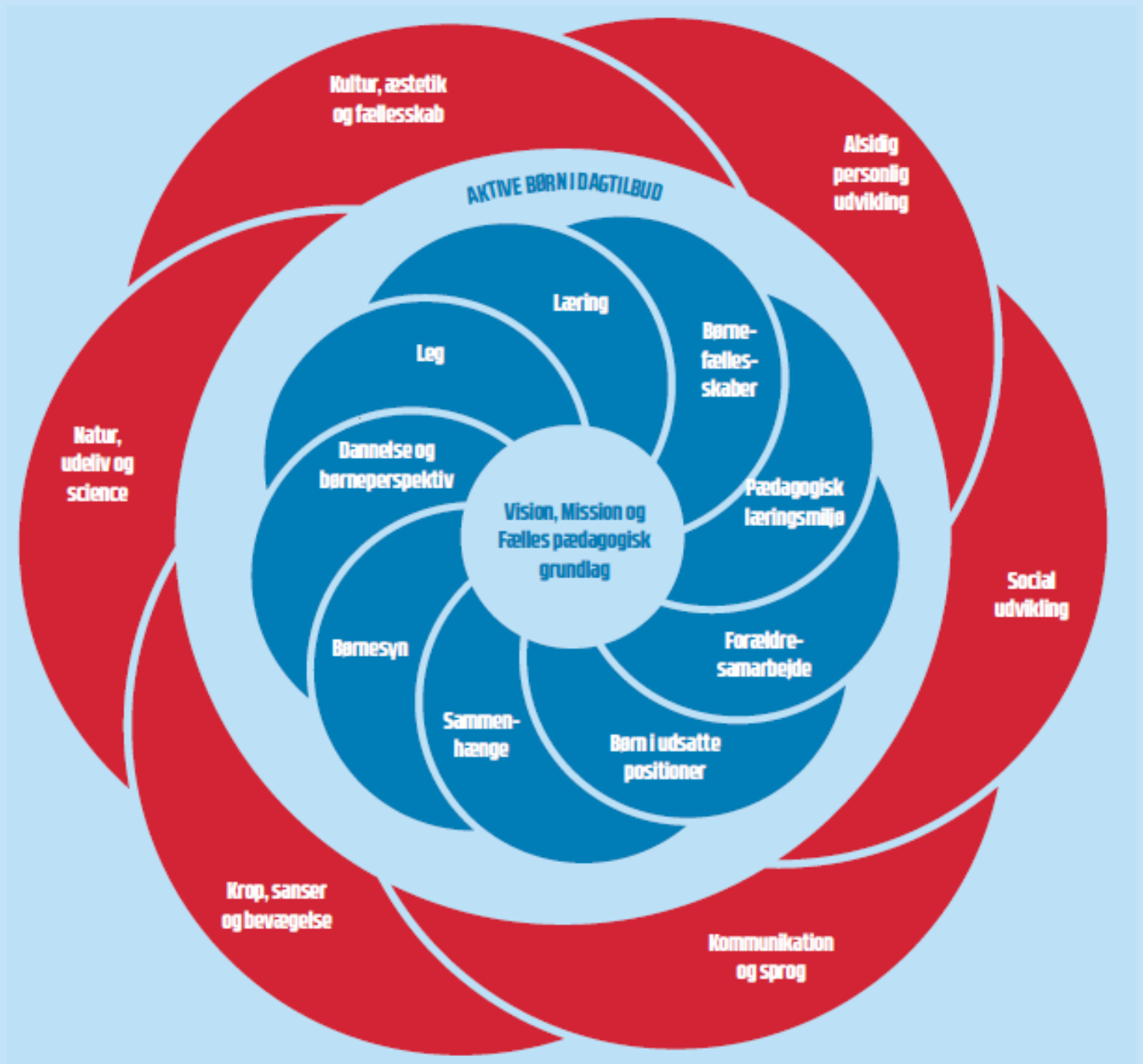

Pædagogisk læreplan for Vesterlunden 2020-2022

Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og Børne- og socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#). Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag fra ministeriets publikation.

Svendborg Kommunes dagtilbud

Vision, Mission og Fælles pædagogisk grundlag er den kommunale klangbund i Svendborg Kommunes dagtilbud. Den er revideret, så den sammen med den styrkede pædagogiske læreplan fortsat giver en fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I Svendborg Kommune er legen valgt som bærende element for at realisere og omsætte den styrkede pædagogiske læreplan i alle kommunale og selvejende dagtilbud. Arbejdet med Aktive Børn i dagtilbud, som er udarbejdet i Svendborg, sætter legen og fysiske aktiviteter i spil henover dagen.

Med midler fra ministeriet har alle ledere gennemført uddannelse i den styrkede pædagogiske læreplan og medarbejderne kompetenceudvikles i "Børns leg og eksperimenterende virksomhed".

En arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra ledelsen, børnehuse, dagplejen, de faglige organisationer samt konsulent fra forvaltningen har justeret ministeriets skabelon, så de erfaringer og den faglige viden, de kommunale og selvejende dagtilbuddene har arbejdet med, afspejles i skabelonen.

Indhold

Den lovgivningsmæssige ramme	2
Svendborg Kommunes dagtilbud	2
Vesterlunden.....	4
NORDLYSET	5
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	5
Pædagogisk læringsmiljø.....	7
Samarbejde med forældre om børns læring.....	9
Børn i udsatte positioner	11
Sammenhæng til børnehaveklassen.....	11
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	13
Inddragelse af lokalsamfundet	13
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	14
De seks læreplanstemaer	17
Alsidig personlig udvikling.....	17
Social udvikling.....	19
Kommunikation og sprog	21
Krop, sanser og bevægelse	23
Natur, udeliv og science.....	25
Kultur, æstetik og fællesskab	27
Evalueringskultur	29

Vesterlunden

Vesterlunden:

Er et dagtilbud bestående af 6 børnehuse: Nordenvinden, Nordlyset, Skovlinden, Ryttergården, Kildebækken og Kernehuset, vores børnehuse er beliggende i Nordre og Vestre bydel.

Alle 6 børnehuse har både vuggestue- og børnehavegrupper.

Vores børn går videre til op til 10 forskellige skoler hvert år, og i forhold til Forårs-SFO er vores primære samarbejdspartnere Vestre skole og Rantzausminde skole.

Hvert børnehus har en Pædagogisk teamleder, der har den daglige ledelse i børnehuset og som samarbejder i et lederteam om hele Vesterlunden og med en fælles Dagtilbudsleder.

Kendetegnende for Vestrelundens børnehuse er, at de alle ligger op ad skov og grønne områder; og Kildebækken og Kernehuset også tæt på strand/vand. Det betyder, at vi gør stor brug af naturen både indenfor og udenfor børnehusets område.

Forældrebestyrelsen i Vesterlunden består af en forældrerepræsentant fra hvert børnehus, som sammen arbejder for børnenes bedste, arbejder med budget og principper og er i dialog med politikerne i Børne- og Ungeudvalget. I denne periode arbejder Forældrebestyrelsen også med principper i forhold til den Styrkede pædagogiske læreplan, f.eks. arbejdet med overgange i børns liv, samarbejde om børns læring m.v.

I dagtilbud Vesterlunden arbejder vi ud fra den fælles ambition for børneområdet, som er besluttet i Børne- og Ungeudvalget: "Vision, mission og fælles pædagogisk grundlag". ([link](#), når den er vedtaget), og som understøtter arbejdet med den nye Styrkede pædagogiske læreplan.

På de kommende sider kan I blandt andet læse om, hvordan vi i Vesterlunden arbejder med Pædagogisk læringsmiljø gennem hele dagen og hvordan vi gerne vil samarbejde med (jer) forældre om børnenes læring: – *hvordan forstår vi det, og hvordan ser det ud i praksis?*

Dette efterfølges af hvordan det enkelte børnehus arbejder konkret med målene indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.

Vi håber, at læsningen kan give jer et billede af, hvordan hverdagen er i Vesterlundens børnehuse.

På vegne af Vesterlunden

Vesterlundens lederteam

Pia Nørgaard, dagtilbudsleder.

NORDLYSET

Nordlyset er et integreret børnehuse med 2 vuggestuegrupper og 2 børnehavegrupper. Nordlyset er kendetegnet ved at være et dagtilbud med høj faglig kvalitet, der spænder bredt over både, specialpædagogiske tiltag, kulturel og sproglig indsats, samt en fantastisk matrikel der er eventyrlig både inde og ude.

Nordlyset er et fagligt velfunderet hus, med et godt mix af kulturelle værdier, sociale baggrunde og gode fysiske muligheder både inde og ude. Huset er kendt for at kunne rumme og håndtere mange forskellige behov samtidig og kan derfor defineres som et dagtilbud med en forståelse af at for at sikre børns hverdag er med høj kvalitet, skal det pædagogiske personale agere professionelt og være rollemodeller der formår at differentiere den pædagogiske indsats.

Nordlysets fundament for dannelse hviler på 3 vigtige faktorer; relationer, fællesskab og kommunikation. Disse faktorer er børns træningsbane i hverdagen sammen med både børn og voksne. I Nordlyset vægtes forældreansvar som en del af det bærende fundament i børns liv, og derfor er der forældresamtaler hvert år, med udgangspunkt i vækst-modellen.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Medarbejderne i kommunale og selvejende dagtilbud har i forløbet "Børns leg og eksperimenterende virksomhed" arbejdet med de fem elementer fra det pædagogiske grundlag:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

FORDYBELSE
& RO

PLASKE
& SANSE

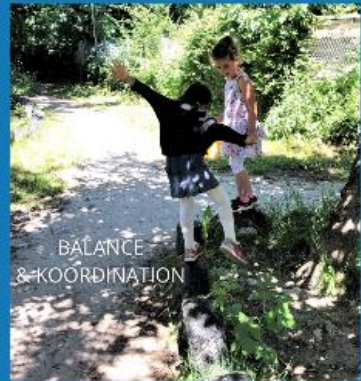
OPDAGE
& SE

SKABER
& FORMER

ERØBRER
& UDFORDRER

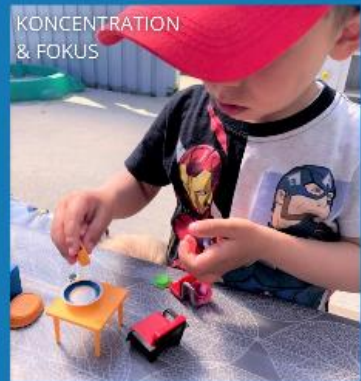
BALANCE
& KOORDINATION

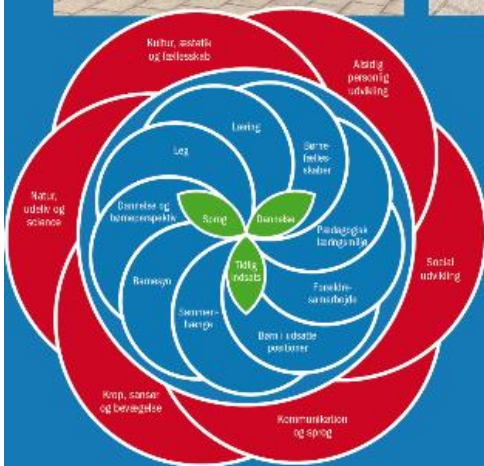
BEVÆGELSE
& SAMARBEJDE

REGLER
& HENSYN

KONCENTRATION
& FOKUS

NORDLYSET
**LEGENDE LÆRING
& LÆRERIG LEG**

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vuggestuen/daglejegruppen: I vuggestuerne struktureres dagen, så der er lagt vægt på:

- **Nærvær** børn og voksne imellem, samt børn og børn imellem, da vi ved, at det er i de tætte relationer, barnet udvikler sig,

Eksempel: en pædagog sidder på gulvet og leger "ro, ro, ro din båd" med et barn. Barn og pædagog ser hinanden i øjnene, de smiler og griner sammen.

Eksempel: et barn leger i dukkekrogen. Barnet leger, at hun laver mad. Et andet barn kommer hen og stiller sig ved siden af bordet, hvor barnet leger. Det første barn siger: "Du kan få æble". De to børn leger videre sammen.

- **Forudsigelighed** så der er en ramme om dagen og børnene ved, hvad der skal ske. Når barnet er tryk gennem en forudsigelig ramme og den tætte relation, kan det bevæge sig ud i verden og udforske denne med vished om, at der er en tryk voksenfavn at vende tilbage til,

Eksempel: det er tid til at rydde op inden formiddagsmad. Pædagogen siger højt ud i rummet, at "nu skal vi rydde op", mens hun selv går i gang med at samle Lego op.

Eksempel: pædagogen sidder på gulvet midt i rummet. To børn leger lidt fra hende. De klatrer op på en kasse og hopper ned på madrassen. Et tredje barn bevæger sig stille henimod de to andre, men vender om og sætter sig på skødet af pædagogen. Pædagogen spejler barnets lyst til at være med i de andres leg og opmuntrer med ord, barnet til at prøve igen. Barnet går hen og kravler op på kassen, hopper ned og går glad hen til pædagogen og sætter sig på skødet af hende.

- **Bevægelse** da vi ved, at børn lærer med kroppen forrest, og at barnet ikke har en krop, men er en krop,

Eksempel: et barn er på badeværelset med en pædagog for at få ren ble på. Pædagogen kører puslebordet ned til gulvet og opfordrer barnet til at kravle op. Under hele skiftesituationen får pædagogen barnet til at hjælpe til og være aktiv med kroppen i påklædningen. Imens italesætter pædagogen, hvad barnet gør og hvad kropsdelene hedder.

Eksempel: pædagogen har planlagt at børnene skal lære noget om frugt. Hun har taget appelsiner med og deler dem ud til børnene, som skal skrælle dem. Da de er skrællet får børnene hver en appelsinpresser og

pædagogen har en juicer, som et barn hjælper hende med at putte appelsiner i. Da appelsinerne er blevet til juice, smager alle på det og taler om at frugten blev til noget, der kan drikkes.

- **Kommunikation** da vuggestuebarnet er afhængig af at blive set, hørt og forstået og gennem spejling selv udvikle evnen til at kommunikere fra nonverbalt til verbalt.

Eksempel: efter morgenmaden beder pædagogen et barn gå hen til bordet med sin tallerken. Barnet går ned fra stolen og på vej hen til køkkenbordet med tallerkenen. Hun stopper brat op, da to større børn leger en højlydt leg ved siden af, hvor hun skal gå. Pædagogen siger fra afstand: "Du ser på, de leger". Barnet står stadig helt stille. Pædagogen siger, "Du kan gå forbi dem". Pigen står stadig helt stille. Pædagogen siger "Skal jeg hjælpe dig?" Pigen vender sig om og nikker til pædagogen.

Eksempel: En gruppe børn og to pædagoger maler på mælkekartoner. Imens taler de om farven på den maling, de bruger. En pige ser på malerbøtterne i midten af bordet og siger "Nu jorang" Pædagogen siger "Du vil gerne have orange farve nu" og giver pigen orange maling.

Ovenstående punkter tænkes ind i såvel planlagte vokseninitierede aktiviteter, børnenes mulighed for egen leg, leg som det pædagogiske personale indgår i, rutinesituationer som borddækning, bleskift m.m. Dagen er bygget op, så der er en vekselvirkning af disse procesparametre og hvor der tages højde for og gives plads til barnets eget perspektiv og medbestemmelse. I disse skabes pædagogiske læringsmiljøer, som er inspirerende og mangfoldige og målrettet det enkelt barn og børnegruppen.

Det er pædagogerne, der har det faglige ansvar for det pædagogiske læringsmiljøes kvalitet i de daglige aktiviteter og samspil og sørger i samarbejde med pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter for at arbejde i mindre grupper, så hver enkelt barn er i tæt samspil med få andre børn og få pædagoger/medhjælpere.

Børnehaven: I børnehavegrupperne struktureres dagen, så der er lagt vægt på:

- **Du og jeg sammen om noget.** Det er, når barnet er sammen med en eller flere andre om et fælles tredje, at fordybelse kan ske og læring finde sted,

Eksempel: en gruppe drenge bygger vejbaner med små træklodser. De taler om, hvordan vejene skal være og hvor de fører hen. En pædagog bygger uden ord en vejbane på en anden måde, end det drengene gør. Det inspirerer en af drengene til at gøre det samme, hvorefter de andre følger trop. Legen udvikler sig til at der også bygges lufthavn, færgeleje m.m.

Eksempel: en pædagog igangsætter et legeforløb, hvor der leges købmand. En mindre gruppe børn er med. Der stilles varer op, laves prisskilte, bygges indkøbsvogn, forhandles og bestilles nye varer hjem til butikken.

- **Forudsigelighed og spontanitet,** så der er en ramme om dagen, som barnet kan finde tryk i, men samtidig plads til det, der opstår, når børn og voksne er sammen og spontane idéer får liv,

Eksempel: til morgenens samling gennemgås dagens forløb og pædagogerne fortæller børnene, hvad der skal ske. Et barn gennemgår dagstavlen og viser, at han kender den struktur, dagen plejer at have. Et af børnene foreslår, at der skal leges med modellervoks. Pædagogen griber idéen og lover barnet, at der findes modellervoks frem efter samlingen.

Eksempel: alle børn er på legepladsen efter frokost. En gruppe børn bygger et tårn af grønne mælkekasser. En pædagog ser det og spørger, om han må være med. Han finder gamle juletræer frem, som kan isolere tårnet. Sammen finder børn og pædagog på, at det ikke længere er et tårn, men en rumraket.

- **Bevægelse** da vi ved, at børn lærer med kroppen forrest, og at barnet ikke har en krop, men er en krop,

Eksempel: to pædagoger har sat et legeværksted op. De har forvandlet motorikrummet til et savværk og børnene bliver til træstammer, som måles op, saves over, skæres til flis, presses, pakkes og sendes. Der grines og hvines, når børnene bliver masseret, kildet og trykket.

Eksempel: i samling arbejdes der med begreberne foran, bagved, ved siden af, ovenpå og under. Pædagogen har sat et bord op og børnene bevæger sig med pædagogernes hjælp rundt i de forskellige positioner.

- **Kommunikation**, da børnehavebarnet fortsat er i gang med at forstå og blive forstået gennem nonverbal og verbal kommunikation. Gennem sproget udtrykker barnet sin mening og kan derved præge leg og aktiviteter

Eksempel: to piger sidder og tegner. Den ene pige siger til pædagogen, at hun gerne vil tegne en kat, men hun kan, hvis der er en kat at se på imens. Sammen finder de en figur af en kat, som hun kan se efter.

Eksempel: en dreng er ked af det på legepladsen. Han forklarer en pædagog, at han er ked af, at en anden ikke længere vil lege med ham. Pædagogen hjælper ham med at tale med det andet barn om, hvad der var sket imellem dem. Sammen finder de frem til en ny leg, som de begge gerne vil lege.

Ovenstående punkter tænkes ind i en vekselvirkning mellem planlagte vokseninitierede aktiviteter, børnenes mulighed for egen leg, leg som det pædagogiske personale indgår i, rutinesituationer som borddækning, bleskift m.m. Dagen er bygget op, så der er en vekselvirkning af disse procesparametre og hvor der tages højde for og gives plads til barnets eget perspektiv og medbestemmelse. I disse skabes pædagogiske læringsmiljøer, som er inspirerende og mangfoldige og målrettet det enkelt barn og børnegruppen.

Det er pædagogerne, der har det faglige ansvar for det pædagogiske læringsmiljøes kvalitet i de daglige aktiviteter og samspil og sørger i samarbejde med pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter for at arbejde i mindre grupper, så hver enkelt barn er i tæt samspil med få andre børn og få pædagoger/medhjælpere.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Svendborg Kommunes dagtilbud prioriteres forældresamarbejdet højt, da det er forældrene der har størst indflydelse og betydning for barnets trivsel og udvikling. I Vesterlunden prioriteres forældresamarbejdet via systematik, og også med kobling til FOKUS, og antallet af samtaler tilpasses barnets, og familiens behov. (FOKUS er en Trivselsvurdering af alle børn en gang om året)

For at sikre kvalitative samtaler, tager vi udgangspunkt i Vækstmodellen, som vi har stor erfaring med.

En dagsorden på mødet med forældrene kan se således ud:

- Hvordan tænker I det går, **hvad går godt?**
- Beskriv barnets generelle trivsel.
- Samtale omkring barnet, med udgangspunkt i vækstmodel. Hvad er barnet god til? hvor er barnet **udfordret?**
- Lav udviklingsplan ved at afsøge **muligheder**. Oplys, i denne sammenhæng, forældrene omkring vores eksterne samarbejdspartnere.
- Indgå **aftaler** for indsats og handling.
- Evaluer samtalen med forældrene, **det bedste ved samtalen**.

Samlet set er der en bred tilgang i forældresamarbejdet i Vesterlunden. Forældre kan deltage i fællesarrangementer, og følge med i informationer og billeder via børneintra/AULA. Der er nyhedsbreve omkring årets gang eller særlige tematiserede aktiviteter.

Garderobesnakke har en stor værdi i hverdagen, hvor personalet møder forældrene som en ressource, og opbygger en tillidsfuld relation. I garderobesnakken er der små hverdagsfortællinger, og der gives vejledning i alt fra madpakkeindhold til grænsesætning.

Opstår der tvivl eller brug for afklaring af behov og forventninger i forbindelse med garderobesnakke, planlægges en struktureret vækstsamtale, som beskrevet herover.

Forældre er altid velkomne til at be´ om en samtale, hvis de vurderer et behov, eller der er noget i hverdagen, der bekymrer

Der er også mulighed for indflydelse og inddragelse via forældrebestyrelsesarbejdet, hvor forældre har direkte adgang til politikker, principper og værdier i institutionen. I Vesterlunden sætter vi en stor værdi i indsatsen for at sikre det gode brede samarbejde med forældre som er tilknyttet institutionen.

Vuggestuen/dagplejegruppen:

Alle forældre tilbydes 1 velkomstsamtale i vuggestuen. Samt 1 samtale i forbindelse med overgang til børnehave. **Alle forældre tilbydes en FOKUS samtale når vi har foretaget vurdering af barnets trivsel.**

For de børn der er i Særlig FOKUS, er der større hyppighed omkring forældresamtaler.

Børnehaven:

For de børn i FOKUS er der flere forældresamtaler. **Alle forældre tilbydes 1 velkomstsamtale, samt 1 samtale efter 3 måneder i børnehaven.**

Overgange:

Der **skal** foregå overlevering mellem vuggestue og børnehave senest 1 måned før barnet fylder 3 år. Dette overleveringsmøde deltager forældrene også i.

Der **skal** foregå overlevering mellem børnehave og skole for børn i fokus eller udsat position senest 1 måned før start i forårs-SFO.

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Svendborg Kommunes kommunale og selvejende dagtilbud er FOKUS betegnelsen for trivselsvurderinger af alle 0-6årige børn, som foretages af de pædagogiske medarbejdere. Når alle børn systematisk bliver trivselsvurderet får vi øje på, hvis et barn er i begyndende mistrivsel. Dette giver os mulighed for tidligere at give børn den nødvendige og mest hensigtsmæssige indsats i et tæt samarbejde med forældrene.

Kernen i vores arbejde med børn i udsatte positioner:

- *Vi sætter tidligt ind, når der er ubalance i trivslen og arbejder i zonen for nærmeste udvikling*
- *Forældre er barnets vigtigste ressource, som vi aktivt samarbejder med*
- *Når det er nødvendigt for barnets trivsel og læring udvider vi samarbejdet med tale/høre konsulent, sundhedsplejerske, psykolog og socialrådgiver.*
- *Vi justerer det pædagogiske læringsmiljø efter det enkelte barn og den konkrete børnegruppe*
- *Vi arbejder ofte i mindre børnegrupper for at skabe trygge, pædagogiske og mangfoldige læringsmiljøer*

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Svendborg Kommune begynder de kommende skolebørn i forårssfo 1. april. Børnehaven og skolen arbejder tæt sammen om at børnene får en god overgang til forårsSFO og efterfølgende bro til skolen. ForårsSFO arbejder videre med temaerne i den styrkede pædagogiske læreplan.

Børnehaven:

For at styrke overgangen fra børnehaven til forårsSFO skaber vi både læringsfællesskaber for kommende forårsSFO børn og læringsfællesskaber for en blandet gruppe børn. Med udgangspunkt i at børn udvikler sig i forskellige arenaer. Børnene har glæde af at være sammen med jævnaldrende, men også med yngre børn, hvor de som de ældste kan vise vej og udvikle mestring.

Vi styrker børnene i deres nysgerrighed – vi præsenterer dem for nye lege, vi øger børnenes lyst til at prøve nyt, når vi leger med ord, bogstaver og præsenterer børnene for kreative udtryksformer.

Vi har fokus på det sproglige, vi øver børnene i at kunne fortælle, lytte og kunne begå sig med de andre børn sprogligt i lege.

Vi styrker børnene i at kunne udtrykke og udsætte egne behov. Når vi eksempelvis holder samling øger vi børnenes opmærksomhed på hinanden. Vi har mulighed for at læse bøger, vi synger og øver os i at kunne modtage kollektive beskeder.

Vi har sammen med forældrene fokus på at støtte det enkelte barn, så barnet på bedste måde kan bevæge sig fra børnehaven til forårsSFO.

Vi har en aftale om, at vi i det kommende år får råd og vejledning fra skolen, i forhold til hvordan vi i gennem leg får præsenteret bogstaver og tal for børnene.

Nogle eksempler på

- I dag er vi på værkstedet – vi har taget vores kasse med store træbogstaver med. Nogle børn kender bogstaverne, vi hjælper hinanden med at finde de bogstaver der er i børnenes navne. Børnene maler deres eget forbogstav -vi eksperimenterer med farver og materialer.
- Vi giver børnene mulighed for at vise og fortælle hvad de er optaget af og vi kan sammen planlægge nogle spændende forløb, hvor det er børnene som viser vejen.
- De kommende forårsSFO børn er meget optaget af vilde dyr - Vi laver et tema omkring vilde dyr – vi skal sammen finde alle de vilde dyr. Vi eksperimenterer med materialer så vi selv kan fremstille vilde dyr. Vi øver os i fordybelsen og vedholdenhed.
- Igennem Aktive børn, bruger vi bevægelse og natur i mange af vores aktiviteter. Vores Gazellesang er den sang som vi synger i børnehaven og så en sang som alle forårsSFO børn synger i deres nye forårsSFO. Sangen symboliserer bevægelse men også noget genkendeligt fra børnehaven.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Inddragelse af lokalsamfundet

I Vesterlunden arbejder vi med inddragelsen af lokalmiljøet på mange forskellige måder. Vi ser at lokalsamfundet rummer mange spændende muligheder vi som dagtilbud kan gøre brug af, til at skabe endnu mere interessante og kvalificerede læringsmiljøer.

Eksempler:

- Vi samarbejder med det lokale bibliotek på flere forskellige måder. Nogle børnehuse har børnebibliotek i børnehuset. Andre låner bøger hjem til børnehuset. Vi bruger også deres kulturtilbud i form af teater, højtlæsning og musik.
- Vi tager på lokale museer som eksempelvis Naturama.
- Vi besøger det lokale idrætscenter, hvor vi springer i skumgrave, klatre på klatrevægge og bliver motorisk udfordret.
- Vi besøger den lokale svømmehal.
- Vi besøger naturdestinationer som f.eks. skov og strand.
- Til jul har vi hvert år aftaler med den lokale kirke om krybbespil og gudstjeneste.
- Vi er en del af projekt SVEND, hvor musikskolen besøger vores børnehuse og bringer musikken i spil.
- Vi har aftaler med UCL, hvor de studerende laver aktiviteter med grupper af børn.
- Vi har samarbejde med den lokale Erhvervsforskole, hvor enten vi eller de kommer på besøg og laver aktiviteter.

- Generelt vil vi meget gerne bidrage til, at børnene lærer deres lokalsamfund at kende. Hvor er det vi bor henne? og hvordan kan vi gå på opdagelse i det nære sammen med børnene?

Vi tror på, at børnenes sociale kompetencer øges ved at møde nye mennesker og besøge både nye og velkendte steder i lokalsamfundet. Det giver dem nogle værdifulde erfaringer i forhold til natur, idræt, kunst og kultur som de ellers ikke ville have fået hjemme i børnehuse. De får udvidet deres horisont og det skaber gode minder, at tale om både hjemme i hjemmene, men også sammen i børnehuset. Fortællinger om steder, fortællinger om andre og fortællinger om os selv bringes sammen og er medskaber af en fælles kultur. Børnene er medskaber af fortællingerne og danner erfaringer med nye steder. Det skaber sammenhæng i oplevelser og i en fælles kultur. Vi arbejder som personale med, at få bragt så mange lærerplanstemaer i spil som muligt. I takt med at børnene bliver fortrolige med lokalsamfundet udvides læringsmiljøerne, så de passer til børnenes udvikling.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske læringsmiljø er foranderligt og indrettet så det kan tilpasses de pædagogiske aktiviteter og understøtte det pædagogiske læringsmiljø.

Vi har fleksible og varierende rum, der lægger op til leg med mange børn og fordybelse med få børn.

Der skal være fokus på æstetikken i de enkelte rum, så de inspirerer til leg og kreativitet og udfordrer børnenes fantasi.

Det betyder, at legetøj og materialer skal være let tilgængelige og brugbare for børnene; og at det er overskueligt, hvor man kan hvad.

Rummene skal være indrettet, så de kan ses i et børneperspektiv.

Det enkelte børnehus skal ses som en helhed, det vil sige, at rum, stuer/grupper indrettes forskelligt, så de understøtter det pædagogiske læringsmiljø med forskellige tilbud, fremfor med ens legetøj og materialer i alle rum, stuer/grupper.

Legepladsen/ uderummet skal også indrettes, så den understøtter det pædagogiske læringsmiljø og læreplanstemaerne. Der skal være en opdeling mellem vuggestue og børnehave, så de yngste kan bevæge sig trygt rundt.

Uderummet skal være fysisk opdelt, så børnene (det psykiske læringsmiljø) let kan overskue, hvad er hvor, og hvor kan/må man hvad?

Det fysiske børnemiljø:

Inde:

Eks: På stuen er der indrettet en " køkkenkrog", hvor der er opstillet komfur, et lille bord med stole, diverse til at lave mad og dække bord med. det er synligt for børnene, hvad man kan her; **forudsigeligheden** giver børnene mulighed for at gå direkte i gang med legen, **du og jeg – sammen om noget**.

I et rum er der staffelier, hvor papir og farver er tilgængelige for børnene, hvor de kan udfolde deres kreativitet og **spontanitet** i dette.

Ude:

Der er en bane, hvor alle ved, at her må man cykle og køre med mooncar.

Der er et hjørne med buske/ pil, hvor børnene kan lege gemme, sidde og fortælle historier m.v.

Der plads til de store **bevægelser** og lege, både de vokseninitierede og de børneinitierede.

Det psykiske børnemiljø:

Det psykiske børnemiljø er tilstede i alt, hvad der foregår; det afspejler sig i hele måden voksne og børn er sammen på, taler til hinanden, ser hinanden, tager hensyn, løser konflikter.

Eks: Et barn kommer ind om morgenen, de andre børn sidder ved morgenbordet. Barnet er ked af at skulle afleveres. Den voksne sætter ord på og anerkender barnets savn, og snart falder barnet til ro.

Det æstetiske børnemiljø i børnehøjde:

Inde:

Eks: Børnene har haft naturtema – der er nu en udstilling i en glasmontre med de ting, som børnene har fundet og arbejdet med.

På væggen, i børnehøjde, er der en fotoudstilling, som viser forløbet; med ord og billeder. Børnene bruger det til at kommunikere med hinanden og deres forældre. Det er æstetisk og det understøtter børnenes sprog og refleksionsevne.

Ude:

Eks: Der har været "Blomstens dag", alle børn har haft en blomst med, som plantes i den fælles blomsterkasse med navn.

Udover blomsterne pynter på det æstetiske udtryk, styrkes det psykiske børnemiljø; "Dig og mig – sammen om noget"

Vurdering af Børnemiljøet i et børneperspektiv:

Vesterlunden deltager sammen med de øvrige dagtilbud i Svendborg kommune i Program for læringsledelse. Her vurderes børnemiljøet hvert andet år i et børneperspektiv af de 4-årige og 5-årige. Der spørges til relationen til de andre børn, til de voksne, hvad de laver i børnehaven m.v.

I hverdagen er der mange måder, vi kan blive klogere på børnenes oplevelse af børnemiljøet og medinddrage deres perspektiver:

Vi kan spørge til samling, hvad der er godt ved legepladsen? Om der er noget de synes mangler (som de f.eks. ar set et andet sted). Og det samme inden døre.

Vi kan sidde og spise og snakke om, hvem børnene har leget med – hvad en god ven er; hvordan man kan blive gode venner igen, når man bliver uvenner m.v.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

De seks pædagogiske læreplanstemaer er i den pædagogiske praksis i samspil med hinanden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling inden for disse to mål?

Vi giver plads til børns forskellighed. Dette viser sig ved, at børn kan deltage på hver sin præmis.

Primære fokusord i forhold til alsidig personlig udvikling:

1. Tryghed
2. Fællesskab

3. Barneperspektiv

Børn oplever opbakning og støtte til at udfordre sig selv. De voksne er optaget af at spejle børnenes følelser ved at møde både deres begejstring og usikkerhed, når de prøver noget nyt, spændende og udfordrende.

Vuggestuen:

I Nordlyset har vi fokus på hvert enkelt barn og dets forståelse af sig selv og egne evner. Vi arbejder med udgangspunkt i tryghed, anerkendelse og små sikre succeser. Vi sætter ord på børns følelser, og hjælper dem med en forståelse af egne følelser via spejling og kropssprog. Vi udfordrer børnene både som individer og som en del af et fællesskab. Her er der plads til at prøve sig selv af, og blive inspireret af andre børn og voksne. Dette gøres f.eks. ved kreative aktiviteter, hvor hver tegning er unik. Gennem fysisk aktivitet, såsom cykellege, hvor barnets egne ideer bliver sat i spil i forhold til legen med andre børn. Samtidig får barnet indsigt i sociale spilleregler f.eks. ved at vente på tur og tage hensyn.

Børnehaven:

Vi udfordrer børnene ud fra et læringsperspektiv, og giver børn mange forskellige oplevelser. Her får børnene mulighed for at øve sig i at håndtere, det de ikke kender, og øve sig i at turde prøve. Vi støtter børnene til succes og opmuntrer dem til at prøve igen. Vi arbejder med udgangspunkt i anerkendelse, og sætter ord på børns følelser. Vi italesætter det børnene gør for at give dem en forståelse af hvem de er, ved at beskrive hvad de kan, hvad de føler, og være nysgerrige på hvilke tanker de har; vi tænker højt sammen. Vi har et læringsmiljø omkring børns personlige udvikling, der differentieres ud fra alder, interesser, evner osv. Vi er optaget af at børn oplever sig selv som individ, via selvstændighed og selvhjulpenhed, ud fra deres alderstrin.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling inden for disse to mål?

Vi har stort fokus på at børn deltager i aktiviteter i små grupper som udgangspunkt. Der er forventninger til at børn deltager aktivt og opmærksomt i aktiviteter og i lege med og omkring andre børn. Dette er f.eks. når to voksne tager 6 børn med på en gåtur i skoven for at opleve træer og blade. Her er en ro og et nærvær både barn til barn og voksen til barn, der får børn mulighed for at opleve en god relation i en rar stund. Nordlyset har øget fokus på samarbejdet med forældrene, for at understøtte børns sociale læring og udvikling. Derfor tilbydes én årlig forældresamtale, som et supplement til de daglige garderobesnakke. Vi ser forskellighed som en ressource der giver synergi. Forskellighed giver grobund for børns generelle dannelse og rummelighed. Der arbejdes ud fra forståelsen om tilpasning og justering, for at tilgodese barnets nærmeste udviklingszone. De voksne skal som rollemodeller, vise glæde, begejstring og engagement for at få følgeskab af børnene. De voksne skal udstråle pædagogisk nærvær, og anerkende børnene samt vise glæde ved samværet med børnene.

Primære fokusord i forhold til social udvikling:

1. Empati
2. Relationer/venskaber
3. Dannelse

Vuggestuen:

Vi møder og udfordrer børn med en differentieret forståelse. Vi giver plads til at børn deltager i aktiviteter på deres egen unikke måde. Vi har fokus på at alle børn har mindst én god relation til et

andet barn, eller sekundært til en voksen. Børnene sættes i situationer, der kræver at de har opmærksomheden rettet på hinanden, så kendskabet til hinanden øges. Der er forskel på krav og forventninger til de forskellige alderstrin i vuggestuen. De små får lov til at være ved siden af eller kravle rundt om aktiviteten, imens de "store" skal øve sig på at være vedholdende og deltage i så meget af aktiviteten som muligt. De voksnes ansvar er at være livlige og sprede god energi, der understøtter både de stille og de vilde børn i forskellige sammenhænge.

Børnehaven:

Vi har særligt fokus på de børn, der går forrest og har stærke sociale kompetencer. Dette for at understøtte de børn, der har brug for at blive hjulpet ind i legen med et eller flere børn. De socialt kompetente har både evner og resurser til at være guide, træner og rollemodel, som de andre kan øve sig hos og spejle sig i. Børnemiljøet understøttes af voksne der positionerer sig hensigtsmæssigt i forhold til hvad børn og situation kræver. Nogle gange er børn sprængfyldt med gode idéer og den voksne skal blot være i baggrunden for at understøtte og være nysgerrig engang i mellem. Nogle gange skal den voksne være ved siden af for at deltage i legen så den holdes i gang i længere tid. Når børn ikke helt ved, hvad de skal lave eller hvem de skal lege sammen med, så er det de voksnes opgave at gå foran, som inspirator og fyrtårn. Dette for at sikre læring i socialt samspil og indføring i nye lege. Børn skal præsenteres for mange forskellige måder at være sammen på, således deres dannelse præger dem til at kunne indgå i større fællesskaber på egen hånd.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog inden for disse to mål?

Den 1. august 2016 blev det politisk besluttet, at alle 3-årige skal sprogvurderes. Afhængigt af resultatet arbejdes der, ud over den generelle sprogindsats, med sproglige handleplaner for at styrke barnets sprog yderligere.

I Nordlyset er der særlige indsats og fokus på arbejdet med sprogtiltagelse og kommunikativ færdighed. Dette stiller helt særlige krav til det pædagogiske personale, der både skal være tydelige i tale, kropssprog og ansigtsmimik. Der er stor forskel på niveauet for sproglige og kommunikative kompetencer mellem børnene i Nordlyset, hvilket indebærer vi har et meget tæt samarbejde med interkulturelle medarbejdere, der har ekspertviden omkring børn med flere sprog. Vi har samtidigt et meget tæt samarbejde med kommunens sprogkonsulent, således sikrer vi, at indsatsen er den rette i forhold til børnegruppen, personalegruppen og forældregruppen. Der er et helt særligt krav til medarbejderne om at have et tydeligt kropssprog og ansigtsmimik i vuggestuen. I børnehaven er der tillige et krav om at tale tydeligt, så børnene dagligt trænes i at høre sætningsopbygning og et bredt nuanceret ordforråd.

Primære fokusord i forhold til kommunikation og sprog:

1. Interaktioner/samtale
2. Sprogforståelse
3. Rollemodeller

Vuggestuen:

Det sproglige læringsmiljø i vuggestuen præges af en bevidsthed om babysprog og småbørnsprog, med fokus på navneord. Medarbejderne har fokus på ansigtsmimik, kropssprog og tydelig udtale. Børn skal høre ordene gentaget mange gange i hverdagsituationer. Vi leger med ord, imens vi har bleskift, tager tøj på, når vi leger tumlelege og går en tur på legepladsen. Der synges sange dagligt, hvor børnene lærer og genkender de klassiske børnesange. Der læses korte bøger, og snakkes om rim og remser, for at præsentere børn for sprogrytme og udvide ordforrådet. Vi understøtter sproglige aktiviteter med fagter, og for de mindste understøtter vi med tegn til tale. Medarbejderne anerkender børnene. Anerkendelse sikrer børnene den tryghed, der skal til for at udvikle gode kommunikative færdigheder, også i sociale sammenhænge. Det er i de små hverdagsituationer at sprogtilegnelsen sker. Forældrene inddrages via børneintra og informationstavle, og opfordres således til at understøtte børns sprogtilegnelse ved at synge de samme sange hjemme, læse bøger og snakke med børnene om deres hverdag i vuggestuen. Til samling bruger vi kufferter med billeder af aktiviteterne der skal foregå til samling. Børnene skiftes til at åbne kufferten og vælge en aktivitet. Selve aktiviteten understøttes af konkreter. Et eksempel: Synges sangen "Bjørnen sover", inddrages en bamsebjørn/bjørnefigur fra kufferten i aktiviteten.

Børnehaven:

Det sproglige læringsmiljø i børnehaven har især fokus på kommunikation, hvor vi sætter ord på tanker, behov, ideer og følelser. Alt dette kan anvendes i sociale sammenhænge og fællesskaber, og understøtter den langsigtede udvikling omkring livsduelighed, uddannelse og deltagelse i samfundet generelt. Børnene deles, i løbet af dagen, op i små grupper efter alder, sprogligt kompetenceniveau og relationer. Opdelingen sker for at sikre fleste mulige turtagninger i interaktion og samtale omkring aktiviteten. I små grupper er der fokus på sproglig opmærksomhed. Dette sker via dialogisk læsning, spille spil og samtale om familie, interesser og oplevelser. Der er mulighed for at have et ord i særligt fokus, f.eks. helleflynder. Ordet præsenteres både med fortælling og billede, derefter synges der en sang med ordet, der tegnes tegninger af helleflynder og vi leger lege hvor ordet indgår. Der eksemplificeres i hvilke sammenhænge ordet kan bruges. Helleflynder bruges i forskellige sætninger for at præsentere børnene for gradbøjningen af ord. Vi kalder det at smage på ordet. Billeder med tekst understøtter forskellige ting i hverdagen for at sikre forståelsen af kategorisering af ord og begreber. Medarbejderne understøtter børnene i deres leg og sætter ord på handlinger og følelser. Børnene bliver præsenteret for forskellige lege og sange, der udfordrer sproget. Dette betyder, at der også leges med sproget og nogle gange bliver der snakket fjolle-sprog, for at gøre sprog til en leg.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse inden for disse to mål?

Aktive børn i dagtilbud – sundere, gladere og klogere børn! Er igangsat af Svendborg Kommune for at give børnene endnu mere leg, bevægelse og motorisk udvikling. Alle medarbejdere er uddannede i Aktive Børn i dagtilbud og husene og dagplejegrupperne er certificeret til at være GazelleBørnehus eller GazelleDagpleje, som er defineret som et sted, hvor der er særligt fokus på fysisk aktivitet som pædagogisk redskab.

I Nordlyset har vi fantastiske faciliteter, der danner en fin ramme om aktiviteter med fokus på krop, sanser og bevægelse. Vi har en stor og rummelig legeplads med gynger, klatrestativ, sandkasse, cykelbane og store træer. Indenfor har hver vuggestuegruppe eget tumlerum med madrasser, gynger, bolde og plads til store armbevægelser. Vi har en stor sal med plads til alle i børnehuset. Her er der store madrasser, ribber, forskellige puder og klodser til at bygge og tumle med. I forlængelse af legepladsen ligger en multibane som børnehuset har direkte adgang til, her spilles forskellige boldspil, basketball, fodbold og fælles lege. Multibanen bruges også som ramme til f.eks. Trimdag, hvor alle børn prøver forskellige typer aktiviteter, der udfordrer balance, styrke og koordination.

Primære fokusord i forhold til krop, sanser og bevægelse:

1. Bevægelsesglæde
2. Kropsforståelse og kropsfunktioner
3. Sanselighed, motoriske grundsanser

Vuggestuen:

I vuggestuen er der fokus på kropslig udfoldelse via forskellige tumlelege, og mange timer på legepladsen med mange typer udfordringer. Børnene får lov til at eksperimentere med sanser og bevægelse både på legepladsen og på f.eks. gåture i skov og nærmiljø. Der planlægges pædagogiske aktiviteter, som stimulerer sanser og kropslig udfoldelse, og der arbejdes så vidt muligt i små grupper. Medarbejderne har en bevidsthed om at gå forrest med engagement for kropslig udfoldelse, der udfordrer både bevægeapparatet og sanser. Vi leger både vilde og stille lege, f.eks. kan en vild leg være slår kolbøtte efter samling, hinke, løbe og lege fangeleg. En stille leg kan f.eks. være massage med massagebold eller gå balance på kanten af fliserne. I forbindelse med samling leges der ofte en bevægelsesleg. Det kan f.eks. være sangleg hvor der skal hoppes. Ved bleskift og toiletbesøg er der samtale om kroppens dele, det samme gælder for påklædning på vej ud på legepladsen. Vi har stort fokus på selvhjulpenhed hvor børnene bruger deres motorik. Vi har bl.a. skamler til at sidde på når vi spiser, dem øver de sig på at kravle op og ned af hver dag.

Børnehaven:

Krop, sanser og bevægelse i børnehaven bygger videre på det fundament børnene har med fra vuggestuen. I børnehaven er der øget fokus på bevægelseslege i gruppesammenhæng, og samtidig er der fokus på vekselvirkning imellem de stille og de vilde lege. Da vi både har en stor og rummelig legeplads og gode rammer indenfor til de vilde lege, har vi en rutine der siger at vi hver dag holder siesta. Alle børn ligger på en måtte og slapper af i 15 minutter og lytter til stille musik. Ud over fokus på kroppen som bevægeapparat, har vi også fokus på børns selvhjulpenhed for derigennem at gøre dem kropsbevidste. Når vi skal ud at lege er det derfor vigtigt at børnene øver sig på at tage tøj på selv, selv trækker regnbukser ud over støvlerne og selv tager hue og handsker på. Samtidig forventer vi af forældrene, at de lader børnene øve sig i forbindelse med afhentning og aflevering. Øvelsen består i, at børnene selv får lov til at bære deres taske, selv stiller madkassen i køleskabet og selv hænger overtøj på plads i garderoben. Alt dette understøtter børns kropsforståelse og motoriske træning for ud over at træne de store led; arme og ben, trænes pincetgrebet også f.eks. ved at lyne lynlåsen.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science inden for disse to mål?

For at imødekomme nysgerrighed og lyst til at udforske naturen kræver det, at vi tager børnene med ud i naturen, og giver dem en forståelse af, hvad naturen har at tilbyde og hvordan man passer på naturen. Ud over det legepladsen ved Nordlyset har at tilbyde, har vi en direkte adgang til eget skovområde lige ved siden af. Skoven er en stor skattekasse af naturguld. Vi tager på længere ture for at opleve marker, søer, åer, strande og de mange forskellige offentlige legepladser Svendborg kommune råder over.

Primære fokusord i forhold til natur, udeliv og science:

1. Nysgerrighed og respekt
2. Årstider
3. Størrelsesforhold

Vuggestuen:

I vuggestuen bruges Nordlysets elcykler og klapvogne ofte til at komme på langfart og opleve forskellige naturmiljøer. Vi tager på tur i alt slags vejr. På legepladsen finder børnene mariehøns, bænkebidere, snegle, fluer, sommerfugle osv. Disse dyr bliver der pillet ved og snakket om, for at understøtte børnenes nysgerrighed. På ture ud i verden ser og møder vi den storslåede natur, og oplever køer og heste på nærmeste hånd. Når vi møder et lille vandløb, finder vi grene og kaster i vandet. På gåture kan vi dufte skoven, og vi sætter os i skovbunden med børnene og bliver begejstret over at finde en blå bille. Vi samler affald for at passe på miljøet og får en læring af, at alle

kan gøre en forskel. På turen til markerne og køerne, kan vi mærke det lange græs prikker og stikker, og vi øver os i at give græs til koen og klappe fårene. Vi er optaget af at præsentere børn i vuggestuen for former og sammenhænge.

Børnehaven:

I børnehaven har vi stor gavn af at gå en tur i skoven. Naturen er et rum, vi udforsker og udfordrer os selv i. Vi tager som udgangspunkt på udflugt og opdagelse i små grupper. Vi tager et forstørrelsesglas med i lommen og en lille bønne til noget vi finder, som vi gerne vil have med tilbage til børnehaven. Vi bruger tid på at fordybe os og samler blade, kastanjer, sten, blomster, grene osv. En særlig gevinst ved at være i naturen, er, at vi konkret kan røre, dufte/lugte og høre det naturen har at byde på. Vi oplever årstidernes skriften og fordyber os i temaer omkring de forskellige årstider. Vi stimulerer sanserne ved at gå og kigge på træerne og opleve deres forskellige højde og flotte trækroner. På turen kan det være vi finder en død mus, eller ser en fuglerede fuld af fugleunger der skrider efter mad. På legepladsen får vi kendskab til forskellige typer af sten, lærer navne på træerne, og opdager, hvor man kan finde snegle eller edderkopper. Vi plukker de smukke blomster og snakker om buskene, vi kan gemme os bag. Når vi er ude i alt slags vejr lærer børnene at forstå, hvordan de skal forholde sig til kulde, varme, fugt, lys og tunge skyer. Vi har en mulighed for at gå i Naturama, der ligger i gåafstand fra Nordlyset, og vi er der flere gange om året med forskellige formål. Vi er optaget af at præsentere børn i børnehaven for sammenhænge og processer.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab inden for disse to mål?

Musik til SVEND – musik i dagtilbud. Svendborg byråd har fra 1. januar 2016 valgt at alle børn i 0-5-årsalderen tilbydes musik i Svendborgs dagtilbud. Musik styrker børns kreative udvikling, deres sproglige, motoriske og sociale færdigheder. Derudover er musik sjov og glæde, og har, som vi alle ved, en kæmpe værdi i sig selv.

Nordlyset er et børnehus med forskellige etniciteter og kulturer hos børn og forældre. Dette indebærer at børnene automatisk præsenteres for mange forskellige måder at være barn og menneske på. Dette afføder gode samtaler om traditioner og opvækst. Vi har et atelier som giver os mulighed for at fordybe os i kreative udtryksformer. Vi har også fri adgang til papir og farveblyanter og tusser, hvilket giver børnene mulighed for at kreere flotte tegninger til mor og far. Der er også altid en bog man kan bladre i, og forskellige former for legetøj, der kan bruges til lege med både et kulturelt og æstetisk udtryk.

Primære fokusord i forhold til kultur, æstetik og fællesskab:

1. Samhørighed
2. Indtryk og udtryk
3. Mangfoldighed

Vuggestuen:

I vuggestuen er der en høj tolerance over for forskelligheden. Der er ofte festlig stemning når der synges og spilles, eller hvis der sættes spændende dansemusik på. Dette er med til at åbne op for børns fantasi, og børnene spejler sig i hinandens glæde og begejstring over musikken. Børnenes øjner stråler, når de får et instrument at spille på, mens vi synger og spiller. Ofte tages en guitar frem til stor glæde for alle, når der skal synges fællessang og leges sanglege. Når vi tegner og maler er det med stor koncentration. Selv om børnene er små, har de allerede tydelige præferencer for om der skal gang i den med sang og musik, eller om det hellere skal være stille og roligt med en pensel i hånden. Uanset hvad der præsenteres, så er børnene optagede af at udtrykke sig i fællesskabet, og finde glæde i andre børns glæde og gode stemning.

Børnehaven:

I børnehaven er der stort fokus på børnesange og forskellige typer sanglege, som næsten synges og leges dagligt. Dette er enten til samling, spontant på legepladsen eller inde i salen. Vi spiller guitar for at understøtte fælles- og fødselsdagssange. Musikken kommer dagligt i spil for at understrege stemninger og/eller aktiviteter. Et eksempel på dette er den rolige og afslappende musik, som danner baggrund for den daglige af siesta.

Når børnene får mulighed for at udtrykke sig kreativt med pensel eller tusser, foregår der samtidig en fortælling om kreationen eller hvor inspirationen kommer fra. På væggene i Nordlyset er der masser af plads til at udstille af børnenes produktioner. Vi bruger ofte biblioteket som destination, her er vi fælles om oplevelser med bøger via højtlesning, eller små teaterstykker. På en grå og regnfuld dag kan vi se en film sammen på stuen. På legepladsen skabes mange kreative former med sand eller med en bunke grene og blade. Disse bliver til via børneinitierede lege, og inspirerer ofte andre børn til at improvisere deres egen model frem. Vi markerer vores danske traditioner, såsom Påske, Skt. Hans, fødselsdage, Fastelavn, Halloween, Jul osv. I Nordlyset har vi vores egne årligt tilbagevendende traditioner, bl.a. Nisser i skoven, Luciafest, Sommerfest, fejring af Nordlysets fødselsdag m.fl. Alle sammen fejringer, der giver børnene indblik i vores kultur og højtider.

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at skabe en evalueringskultur, som er relevant for praksis. Evalueringspraksissen i hverdagen afspejles ved brug af forskellige evalueringsredskaber- og former, som sker løbende og sætter lys på de små ting i hverdagen i form af selvrefleksion og justering af handling – både hos den enkelte og i professionelle læringsfællesskaber – sammen med interne og eksterne samarbejdspartnere.

Hvordan dokumenterer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at bruge forskellige tilgange og metoder, der løbende kan dokumentere arbejdet og sammenhængen.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hver andet år?

Arbejdet med at beskrive en fælles tilgang til evaluering af den pædagogiske læreplan vil blive sat i proces i efteråret 2020 startende med halv lederdag d. 27. oktober 2020, hvor den samlede ledelse på dagtilbudsområdet arbejder med, hvordan vi foretager evaluering mindst hvert andet år i kommunale og selvejende dagtilbud i Svendborg Kommune.
